

SVENSKA

SKRIFTLIG DEL

KESKIPITKÄ OPPIMÄÄRÄ
MEDELLÅNG LÄROKURS

23.3.2007

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSNÄMNDEN

1 TEXTFÖRSTÅELSE

1.1 *Läs texterna 1.1a–1.1c och besvara frågorna 1–25 genom att välja det alternativ som bäst passar in i sammanhanget. Markera med blyertspenna dina svar på den optiska svarsblanketten.*

1.1a Bandy – ett spel för kungligheter och arbetargrabbar

5 Bandy spelet föddes i början av 1800-talet i England, där vintrarna på den tiden var tillräckligt kalla för att folk skulle kunna roa sig på skridskor när markerna vid kusten översvämmades och vattnet frös till is. Så småningom spred sig det roliga lagspelet med böjda klubbor och en snörboll till Centraleuropa, då engelska turister tog spelet med sig till vinterkurorter på modet, bland annat S:t Moritz och Davos. Därifrån hittade spelet vägen även till Norden och Ryssland. För spelets fortlevnad var denna export oerhört betydelsefull – de allt grönnare vintrarna i England förde nämligen med sig att bandyn dog ut i ursprungslandet.

10 Det var greve Clarence von Rosen som införde bandyn i Sverige. En strålande vinterdag mellan jul och nyår 1895 roade sig societeten i Stockholm – både herrar och damer – med skridskoåkning på Djurgårdsvikens is. Greven berättade entusiastiskt om det nya lagspelet som han lärt känna under sin vintersemester i Schweiz. Någon i sällskapet hade en tennisboll i fickan, och på stranden fann man krokiga trädgrenar. Snart var spelet i full gång. Med dessa primitiva redskap fick bandyspelet sitt första fäste på svensk is.

20 Snart bildades också den första bandyklubben i Stockholm. Föreningens stadgar var entydiga: enligt dem skulle det i klubben inväljas såväl damer som herrar. Att bandy var ett spel för överklassen framgick tydligt av medlemslistan – här fanns många adliga personer. Societetsprägelns förstärktes dessutom av att många medlemmar av kungahuset började spela, tack vare den engelskfödda kronprinsessan Margaretas brinnande intresse för det spel som hon lärt uppskatta redan i sitt hemland. År 1908 bildade hon faktiskt en egen klubb, Kronprinsessans Hockeyklubb, som snart fick fem efterföljare enbart i Stockholm. De sex damlagen tränade regelbundet och uppträdde dessutom i speciella matchdräkter – lång kjol och liten hatt eller mössa var obligatoriskt.

30 Nu blev det dags för den första landskampen, då ett ryskt lag gjorde en turné på kontinenten och spelade några matcher även

35 på svensk is. Ryssarna vann överlägset, tack vare sitt imponerande
lagspel med många taktiska finesser. Men de överglänste sina
svenska motståndare även när det gällde utrustningen. Ryssarna
hade lindat klubbans krokiga del med en remsa av svinläder, vilket
gav bättre bollkontakt. Dessutom var deras skridskor fastnitade i
40 skorna, medan svenskarna åkte omkring på skridskor som var
fastspända med remmar.

De svenska spelarna kopierade nymodigheterna snabbt. Och
eftersom utrustningen i sig inte var speciellt dyr, började intresset
för bandy sprida sig också till de lägre samhällsklasserna. Bandy
blev speciellt populär på bruksorter, där arbetarklassen enligt den
45 nya arbetslagstiftningen hade allt kortare arbetstid och mera ledigt
också på vardagarna. Hobbyn växte fortfarande starkt i synnerhet
just på mindre industriorter.

Någon världssport har bandyn än så länge inte blivit. Det spelas
dock VM i bandy i både herr- och damklassen. Damernas första
50 VM spelades så sent som för två år sedan, och här blev det blågul
seger redan i första försöket. Traditionerna från kronprinsessan
Margaretas dagar lever således vidare.

Källa: *Populär historia*, 2005

1.1b Sverige med en invandrares ögon

I början på 1980-talet, när Wolfgang Undorf som tonåring var på
cykelsemester i Sverige, uttryckte han i ett brev hem till Tyskland
55 sin stora förvåning över hur mycket han förstod av det svenska
språket och hur lätt det var för svenskarna att förstå honom. Han
hade förväntat sig att han som utlänning skulle mötas av en viss
misstänksamhet. Han blev så förtjust i landet att han flyttade till
Sverige när han blev färdig med sina studier. Han har aldrig haft
60 några problem med att få jobb och han har inte någonsin känt sig
diskriminerad på grund av sitt ursprung. Wolfgang och hans tyska
hustru Heike bor med sina barn i en förort till Stockholm, och
båda är engagerade i svenskt föreningsliv.

För ett år sedan när Wolfgang och Heike flyttade in i sin bostad
65 var huset nybyggt, så alla flyttade in samtidigt. Men de som bodde
i huset hälsade knappt på varandra. Efter tre månader stod Wolf-
gang inte ut längre utan bjöd hem alla på kaffe för att bryta isen.
Många av familjerna kom och sa att det var väldigt trevligt. Men
efter det har ingen bjudit hem Wolfgang och Heike till sig. När
70 man vid ett möte i bostadsrättsföreningen tackade paret för ett
otroligt trevligt initiativ tyckte Wolfgang att det kändes konstigt.

Socialt var allt precis som förr.

Wolfgang förutsätter att människor ska mena vad de säger, och han har ibland svårt för alla tomma artighetsfraser i Sverige. 75 Människor är alltid artiga i Sverige, men det känns som att man inte kommer dem nära. I Tyskland säger folk mer rakt ut vad de tycker och tänker, anser han. Är man van vid ett rakt sätt och använder det så kan svenskar ta illa vid sig. Det är osynliga koder som är svåra att lära sig. Som tysk förutsätter man att språket, 80 kulturen och historien i Sverige ska likna dem i Tyskland.

Wolfgang och Heike har många svenska bekanta, men ändå umgås de inte som vänner. Paret umgås mest med andra tyskar. Svenskar i deras ålder har helt enkelt inte tid för nya kontakter. Den förklaringen fick Wolfgang när han berättade för en svensk 85 bekant om sina erfarenheter av att lära känna svenskar. Men Wolfgang tror även att folk formas av en gemensam bakgrund. Han är övertygad om att han saknar känslan för de avgörande sociala signalerna. Sådant kanske gör det svårare för honom att komma in i gemenskapen.

90 Heike menar att man till exempel aldrig pratar med varandra på tunnelbanan här. Man kan råka sitta på någons jacka utan att personen säger något. I Tyskland faller man kommentarer direkt om det är någonting, säger hon.

För ett tag sedan kom några tyska vänner hem till Heike och 95 Wolfgang. De hälsade vid dörren och steg sedan rakt in i lägenheten, utan att ha blivit inbjudna. Det är något som man sällan gör i Sverige. Heike gillade det inte alls. Då insåg hon att hon reagerade som en svensk och det gjorde henne ganska upprörd.

100 Men trots motgångarna trivs Wolfgang och Heike i Sverige och tänker fortsätta anstränga sig för att hitta svenska vänner.

Källa: *Dagens Nyheter*, 2005

1.1c Vardagsliv på Svalbard

Halvvägs mellan Norge och Nordpolen ligger ögruppen Svalbard. "Ta av dig skorna" – den visan kunde nästan vara Svalbards nationalsång. För här går man inte in någonstans, inte på ett offentligt kontor, turistbyrå eller ens biblioteket utan att först ställa 105 skorna utanför dörren.

Ögruppens "huvudstad" Longyearbyen är uppkallad efter den amerikanske gruvmagnaten John Longyear, som startade kolgruvdrift 1906 och byggde upp det samhälle som i dag bär

110 hans namn. Här ligger världens nordligaste skola, tidning och kyrka. Orten med 1 900 invånare ligger utspridd vid Adventfjorden, en dryg timmes flygtid från Nordnorge.

Campingplatsen ligger strax intill flygfältet, väldigt praktiskt. Men man ska nog vara en erfaren campare för att tälta där. Även på sommaren är genomsnittstemperaturen endast +6 grader. Och
115 så ska man vara utrustad för eventuella objudna gäster – det vill säga isbjörnar. Isbjörnar är sällan aggressiva, men de är väldigt nyfikna, och människor och människors mat sänder ut många intressanta dofter. Därför kan man både på flygfältet och i flera affärer i staden hyra skjutvapen. Men de får användas enbart i
120 självförsvar. Isbjörnen är nämligen fredad.

I gymnasiet är det obligatoriskt med en säkerhetskurs för eleverna. De lär sig skjuta med gevär, och en del har också vapenlicens. Förra året hände det flera gånger att polisen ringde
125 till skolan och bad lärarna hålla barnen inne på rasterna, eftersom isbjörn observerats i närheten.

Skolan har 230 elever, från lågstadiet och upp till gymnasiet. Men rotationen är stor. Många människor kommer till Svalbard för att jobba bara några få år. Det betyder att en fjärdedel av skolbarnen är nya varje år, något som ofta leder till svårigheter,
130 både för lärare och elever.

Men Veronica Raedan, 19 år, trivs utmärkt. Hon har bott i Longyearbyen ända sedan hon var sex månader. – Det är bra att man bara har fem minuter till allt, bio, idrottshall och sådant. Det kommer jag att sakna när jag en gång flyttar. Och det måste jag
135 göra om jag vill skaffa mig en utbildning efter skolan. Någon högskola finns här inte.

Longyearbyen är på många sätt ett speciellt samhälle. Här bor nästan inga åldringar. Bara några få har fyllt 60 år. Det finns inget ålderdomshem – den som inte kan klara sig på egen hand måste
140 flytta till fastlandet. Och den som dör kan inte heller begravas på Svalbard. Man kan inte heller födas här, åtminstone är det inte meningen. Ett par veckor före beräknad nedkomst får den blivande modern ta flyget till fastlandet och något större sjukhus där. Det finns visserligen ett litet sjukhus i Longyearbyen men det är
145 egentligen avsett bara för akuta skador. Något socialt skydds nät, såsom arbetslöshetsunderstöd, existerar inte.

En stor del av invånarna är i 30–40 årsåldern och sysselsatta inom gruvdrift, inom turistbranschen eller inom service, utbildning eller forskning. Det är eftertraktat att jobba på Svalbard – lediga
150 tjänster har ofta hundra sökande.

Och varför vill någon bosätta sig på ett ställe där det sällan är varmare än tio grader ens på sommaren. – Det är de extrema naturupplevelserna som lockar, säger Olav Tombre, polis på Svalbard. Lönen är inte bättre än på fastlandet, många går till och med ner i lön när de kommer hit, jämfört med hemma, eftersom det ofta är välkvalificerat och utbildat folk som får jobben.

Kriminaliteten är låg på Svalbard. Det vanligaste brottet är isbjörnsinbrott, isbjörnar som specialiserat sig på inbrott i fritidsstugor på jakt efter mat. Kan björnen inte ta sig in genom dörren eller fönstret går den rakt igenom väggen och åstadkommer stor förödelse. Andra brott som förekommer är skostölder – eftersom man tar av sig skorna vid ingången kan frestelsen att byta till sig ett par snyggare när man går ut ibland drabba någon svag själ. Det viktigaste arbetsområdet för Olav Tombre och hans kolleger är ändå räddningstjänsten, som på Svalbard saknar en egen enhet. Flera tragiska gruvolyckor har skett de senaste åren, och dumma turister kan råka illa ut. Polisen är väl utrustad för räddningsaktioner med både helikoptrar, båtar och terränggående fordon.

Longyearbyen är ett multietniskt samhälle. Den största befolkningsgruppen efter norrmännen är thailändare. De första kom hit som hustrur till norrmän, och sedan har släktingar och vänner följt efter. Andra nationaliteter som är välrepresenterade är svenskar och ryssar. Det sociala livet grupperna emellan är viktigt, inte minst under den mörka årstiden. Longyearbyen har en fin idrotts- och simhall som används flitigt. Dessutom finns det flera köror som sjunger allt från Polargospel till blues. Invånarna trivs fint däruppe i det kalla trädlösa landskapet.

Källa: Skärgård, 2005

1.2 *Lue seuraavat tekstit ja vastaa niiden pohjalta lyhyesti suomeksi sivulla 6 oleviin kysymyksiin a–e. Kirjoita vastauksesi selvällä käsialalla kielikokeen vastauslomakkeen A-puolelle.*

Korta notiser

Fråga
a En apa stals på julafton i Norrköping. Det en och en halv meter långa djuret satt i en soffa i Café Bullen vid Strömgatan när stölden ägde rum. Restaurangen var stängd över julhelgen och förövarna hade tagit sig in i lokalerna genom att slå sönder ett fönster. En julgubbe som var på väg för att dela ut julklappar såg genom bilfönstret att två personer bar ut något ur lokalen in i en skåpbil.

Han larmade polisen. Ingen har sedan dess sett till varken den konstgjorda apan – för det var en sådan – eller de gräddbullar den bar på. Inget annat stals vid det aktuella tillfället.

Frågorna
b–c

TV-Rapports nyhetsankare Östen Bengtsson har hamnat i blåsväder då det visat sig att han vid flera tillfällen läst 19.30-nyheterna med helt bar underkropp. Enligt tillförlitliga uppgifter berodde tilltaget på att Östen slagit vad om saken med en arbetskamrat och förlorat på TVs senaste julfest. Inga tittare tycks ha märkt tilltaget, men programchefen Love Hammar anade oråd då han noterade att Östens händer darrade i sändningen, och vid ett oannonserat besök i nyhetsstudio bekräftades misstankarna. – Östen har kommit undan med mycket dumheter genom åren, men någonstans måste man dra en gräns, är Loves enda kommentar till det inträffade. Som straff kommer Östen Bengtsson att bli avstängd från TV-rutan i två veckor.

Frågorna
d–e

Svenska armén har tillkallats för att lösa ett problem med bävvar på ett vägavsnitt i Östergötland. Bävvarnas undergrävande verksamhet har lett till att tunga lastbilar kör fast i leran. Chaufförerna klagar att bävvarna bygger dammar i vattendrag, vilket leder till att åkrar och vägbankar hamnar under vatten. Flera gånger har långträdare blivit stående med hundratals kilo lera fastkilad mellan hjulen. Nu ska försvarsmakten gå till anfall mot bävvarna. En talesman för armén uppskattar antalet bävvar till runt hundra. På frågan hur försvarsmakten tänker handskas med problemet svarar talesmannen att man tänker gå miljövänligt tillväga men att han inte ämnar avslöja detaljerna för media.

Källor: Internet och *Hufvudstadsbladet*, 2005

- Mitä Café Bullenissa tapahtui jouluaattona, ja miten tämä tiedetään?
- Mistä lyötiin vetoa pikkujoulujuhlissa?
- Mitä seurauksia tapahtuneesta oli Bengtssonille?
- Minkä ongelman majavat ovat aiheuttaneet liikenteelle ja miten?
- Mitä puolustusvoimien edustaja kertoo ongelman ratkaisusta?

1.1a Bandy – ett spel för kungligheter och arbetargrabbar

1. Vad bidrog till att bandyn fick sin början i England?
 - A Människorna hade blivit intresserade av sunda levnadsvanor
 - B Europeiska modedefenomen fick fotfäste i landet
 - C Naturförhållandena var gynnsamma för spelet
2. Hur spreds bandyn till de nordiska länderna?
 - A Spelet nådde Norden på en omväg
 - B Britterna arbetade hårt för att exportera spelet
 - C Man kunde inte längre spela i England
3. Vad hände på Djurgårdsvikens is en dag år 1895?
 - A Man grundade en ny sorts sportklubb
 - B Det ordnades en tävling mellan damer och herrar
 - C Man improviserade fram en bandymatch
4. Vad berättas det om den första svenska bandyklubben?
 - A Den grundades av en kunglig person
 - B Den var öppen för både män och kvinnor
 - C Den hade strikta regler för medlemmarnas titlar
5. Hur kom det sig att svenska hovet engagerade sig i bandy?
 - A En av de kungliga kände till spelet från tidigare
 - B Det var ett spel där man kunde träffa andra ur överklassen
 - C Spelet var det enda spel som ansågs passande för prinsessor
6. Varför vann ryssarna landskampen?
 - A De hade en längre speltradition
 - B De tillämpade kontinentala spelregler
 - C De hade effektivare teknik och redskap
7. Hur kom det sig att bandyn blev populär på industriörterna?
 - A De anställda fick nya kontakter genom sporten
 - B Arbetarklassen hade mer fritid än tidigare
 - C Arbetsgivarna uppmuntrade fysisk aktivitet

8. Vad har intresset för bandy lett till i Sverige?
A Klubbarna har äntligen öppnats för alla intresserade
B Ett svenskt lag har nått världstoppen
C Bandy anses återigen vara en elitsport

1.1b Sverige med en invandrares ögon

9. Vilket var Wolfgangs intryck av Sverige under hans första besök?
A Han var överraskad över likheten mellan språken
B Han tänkte att landet inte kunde erbjuda honom en framtid
C Han märkte att han nästan kunde tala svenska
10. Hur har Wolfgang kommit in i det svenska samhället?
A Han har haft svårt att finna arbete
B Han brukar inte träffa svenskar på sin bostadsort
C Han har inte haft speciella problem i sitt nya land
11. Vad ledde Wolfgangs inbjudan till?
A Han valdes till ordförande för boendeföreningen
B Svenskarna började hälsa på honom
C Det skedde inga förändringar
12. Vilken iakttagelse har Wolfgang gjort om svenskar?
A Det svenska sättet att vara artig liknar det tyska
B Svenskar har fördomar mot invandrare
C Svenskar håller gärna ett avstånd till andra
13. Vad berättade arbetskamraten om svenskarnas umgänge?
A De hinner sällan träffa sina vänner
B De träffar mest sina gamla vänner
C De umgås helst med sina vänner ute på stan
14. Vad har Wolfgang insett under åren i Sverige?
A Han har inte lärt sig det svenska sättet att kommunicera
B Han kommer alltid att minnas att han egentligen är tysk
C Han kan fortfarande glömma de rätta orden

15. Vad gjorde Heike upprörd för en tid sedan?
A Hon kände sig besvärad i tunnelbanan
B Hennes gäster gjorde något olämpligt
C Hon upptäckte att hon höll på att byta identitet

1.1c Vardagsliv på Svalbard

16. Vad ska man göra för att vara artig på Svalbard?
A Tassa i strumpfötterna inomhus
B Torka av skorna ordentligt innan man går in
C Hälsa ordentligt på offentliga ställen
D Känna till namnet på den man möter
17. Vad är besvärligt med campande intill Longyearbyen?
A Att avståndet in till staden är långt
B Att vattnet fryser på nätterna
C Att det hörs buller från flygplatsen
D Att man kan få överraskande besök
18. Hur förhåller sig invånarna till isbjörnarna?
A De undviker att möta dem på nära håll
B De har lärt sig att leva med dem
C De ser till att turisterna skyddas mot dem
D De jagar dem enbart under jaktsäsongen
19. Vad beror problemen i skolan på?
A Små och stora elever måste samsas om samma skolhus
B Många elever är i skolan så pass kort tid
C Lärarna söker hellre andra jobb
D Eleverna kan inte fortsätta efter gymnasiet
20. På vilket sätt är Veronica ett undantag från de flesta?
A Hon har bott i byn nästan hela sitt liv
B Hon tycker det är trevligt att bo i byn
C Hon planerar att stanna på sin hemort
D Hon tänker skaffa sig en utbildning efter skolan

21. Longyearbyen är ett speciellt samhälle. Hur kan det bäst beskrivas?
- A Det är ett samhälle där bara de starkaste överlever
 - B Det är ett samhälle med en ovanlig åldersstruktur
 - C Det är en sorts Vildavästernsamhälle
 - D Det är ett samhälle där barnen är viktigast
22. Vad för slags folk är det som arbetar på Svalbard?
- A De som vill tjäna bra med pengar några år
 - B De som fascinerats av ett primitivt liv
 - C De som har skaffat sig en hög kompetens
 - D De som söker efter lugnet i naturen
23. Vilken är orsaken till de flesta brotten på Svalbard?
- A Hunger
 - B Girighet
 - C Avundsjuka
 - D Svartsjuka
24. Vad sysslar polisen mest med på Svalbard?
- A De tar ofta hand om oförsiktiga turister
 - B De måste alltmer jobba med pappersarbete och byråkrati
 - C De sköter vissa former av djurskydd
 - D De gör sådant som egentligen hör till andra yrkesgrupper
25. Vad berättas om de olika nationaliteterna på Svalbard?
- A Det förekommer emellanåt vissa konflikter
 - B Thailanderna har intagit en ledande roll
 - C Man kunde göra mera för att samarbetet ska löpa bra
 - D På fritiden umgås man oberoende av vilken grupp man tillhör

2 STRUKTURER OCH ORDFÖRRÅD

2.1 Läs texterna 2.1a och 2.1b och välj på varje punkt (26–55) det alternativ som bäst passar in i sammanhanget. Markera dina svar med blyertspenna på den optiska svarsblanketten.

- 2.1a** På TV kör detektiver omkring i dyra, snygga bilar. De är 26 beväpnade och spränger halva städer i luften i varenda 27. Men hur är det att vara detektiv 28? Är det som på TV eller kanske mer åt Sherlock Holmes-hållet?
- ”29 vara detektiv måste man vara nyfiken och beredd att hoppa in i olika 30 intressanta äventyr. Men man måste också ha tålamod, och 31 allt kunskap. Detektivarbetet är både fysiskt och psykiskt 32”, säger Tina Nordqvist, som har en lång erfarenhet som privatdetektiv. Hon grundade en egen detektivbyrå för 33 år sedan.
26. A kraftig
B kraftigt
C kraftiga
D kraftigare
27. A serie
B serien
C serier
D serierna
28. A i naturen
B av misstag
C till stor del
D på riktigt
29. A Att
B Som att
C För att
D Till att
30. A fram och tillbaka
B då och då
C mer eller mindre
D nu eller aldrig
31. A framför
B framåt
C framifrån
D framtill
32. A kräva
B kräver
C krävt
D krävande
33. A tital
B ett tital
C tioalet
D tioalets

”Men ibland funderar jag på 34 andra människors affärer egentligen angår mig. Är det min sak att blanda 35 i dem? Jag har faktiskt funderat på att byta 36 någon dag.”

Att det inte går till som på TV borde väl folk förstå, men gör de det?

”Jag får ofta frågor som 37 just det här. Folk har ofta en mycket underlig bild av detektivarbetet. Jag har ingen dyr och fin bil, och 38 omkring med vapen i fickan. Jag har inte 39 sprängt halva stan i luften. Mest jobbar jag för olika företag, tar 40 vem som far iväg med företagets egendom”, säger Nordqvist.

”Jag har lärt mig en hel del under årens 41”, fortsätter hon. ”Själv har jag ingen riktig utbildning för det här yrket, men visst 42 det kurser också.

34. A vilka
B eftersom
C om
D att

35. A sig
B mig
C den
D det

36. A yrke
B ett yrke
C yrket
D yrken

37. A handlar
B gäller
C undrar
D frågar

38. A jag inte går
B går jag inte
C inte går jag
D går inte jag

39. A helt
B heller
C hellre
D helst

40. A avstånd från
B reda på
C betalt för
D hand om

41. A tid
B språng
C lopp
D period

42. A ordnar
B ordnade
C ordnas
D ordnat

Fördelen med en kurs är att 43 ett betyg i handen, och det kan man ju alltid 44.”

Och det svåraste i arbetet? Det är att orka sitta stilla. För det är just det som detektivarbetet är, ett evigt 45 på att någonting skall hända, menar Nordqvist.

Källa: *Hufvudstadsbladet*, 2000

2.1b En forskargrupp på forskningsinstitutet Imego i Göteborg har utvecklat en liten apparat som kan bli en världsprodukt. Apparaten är egentligen en sensor som säger 46 när det är dags för solbadare att gå in i skuggan, 47 huden tar skada. Samtidigt som man smörjer in sig med solkräm, smörjer man också sensorns två 48. Idén är att sensorn mäter mängden av solljus som kroppen får ta emot under solskyddskrämen. Ju längre tid man stannar i solen, 49 fler små rutor tänds på sensorns display. När alla rutor lyser hör man även en varningssignal.

43. A man då har
B man har då
C har man då
D då man har

44. A ha en åsikt om
B ha nytta av
C bli beroende av
D bli utsatt för

45. A vänta
B väntan
C väntad
D väntande

46. A upp
B åt
C ut
D till

47. A när
B sedan
C innan
D efter

48. A öga
B ögat
C ögon
D ögonen

49. A desto
B dels
C då
D ännu

- Sensorn kom till av en 50.
 Forskaren Jan Wipenmyr hade läst en artikel om hur solskyddskräm försämras 51. Han var också intresserad av att mäta allt möjligt mellan himmel och 52, även förhållandet mellan solkrämsskyddet och kroppens förmåga att tåla solljus. Men forskargruppen som slutligen konstruerade sensorn vill främst visa 53 är tekniskt möjligt att göra idag med optiska givare, och man hoppas nu 54 att något företag vill börja tillverka sensorn, eller SunSitive, som den har blivit 55 till.

50. A slump
 B misstag
 C orsak
 D initiativ

51. A i tid
 B i tiderna
 C med tiden
 D i framtiden

52. A land
 B jord
 C mark
 D grund

53. A vilken
 B vilket
 C vad som
 D vad

54. A i
 B till
 C på
 D för

55. A döpa
 B döper
 C döpte
 D döpt

Källa: *Forskning & Framsteg*, 2002

3 SKRIFTLIG FRAMSTÄLLNING

Skriv en uppsats på 150–200 ord över ett av följande ämnen. Skriv uppsatsen med tydlig handstil på konceptpapper. Följ instruktionen. Anteckna i slutet av uppsatsen antalet ord.

1. **Finns det elitidrott?**

Är all idrott för alla, eller finns det sporter som har högre status än andra?

2. **Finland behöver fler invandrare**

Finland behöver allt fler invandrare. Hur betar vi oss mot invandrare, eller hur har du som invandrare blivit mottagen i Finland?

3. **Att vara brunbränd – vackert eller farligt?**

Varför vill så många vara brunbrända, trots att solen är farlig för hälsan?

4. **Eurovision Song Contest i Finland i maj**

Vad betyder melodifestivalen för Finland?

KOKEEN PISTEITYS / POÄNGSÄTTNINGEN AV PROVET

Tehtävä	Osioiden määrä	Pisteitys	Painokerroin*	Enint.	Arvostelulomakkeen sarake
Uppgift	Antal deluppgifter	Poängsättning	Koefficient*	Max.	Kolumn på bedömningsblanketten
1.1a–1c	25 x	1/0 p.	x 2	50 p.	1
1.2	5 x	2–0 p.	x 3	30 p.	2
2	30 x	1/0 p.	x 1	30 p.	3
3				99 p.	7
Yht./Tot.				209 p.	

*Painotus tapahtuu lautakunnassa.

Viktningen görs av nämnden.